

Vergaderjaar 2024–2025

29 338

Wetenschapsbudget

Nr. 295

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juli 2025

Op 20 maart jl. informeerde ik uw Kamer over het voornemen een financieringsinstrument op te zetten met als doel het aantrekken van internationale topwetenschappers op terreinen die van evident belang zijn voor Nederland.¹ De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) heeft sindsdien voortvarend aan het financieringsinstrument gewerkt. In deze brief informeer ik uw Kamer over de voortgang en uitwerking.

Om de toppositie van de Nederlandse wetenschap te behouden en te versterken, is het cruciaal dat kennisinstellingen wetenschappers van topniveau blijven aantrekken, ontwikkelen en behouden. Dit is essentieel voor het concurrentievermogen, de strategische autonomie en de weerbaarheid van Europa en Nederland. Er is wereldwijd een stevige concurrentiestrijd om talent gaande. Bovendien zorgen geopolitieke spanningen er momenteel voor dat de internationale mobiliteit van wetenschappers toeneemt. Meerdere landen zetten daarom nu extra in op het aantrekken en behouden van internationaal wetenschappelijk talent. Om tot de voorhoede in de wetenschap te blijven behoren, is het cruciaal dat ook Nederland dat doet. Het door NWO uitgewerkte instrument biedt de kennisinstellingen extra gelegenheid om in het buitenland werkende topwetenschappers aan te trekken en daarmee onderzoekslijnen te versterken die van belang zijn voor Nederland en Europa.

In de 1^e suppletoire begroting van OCW heeft het kabinet hiervoor € 25 miljoen vrijgemaakt. Het geld komt uit het budget voor de (niet wettelijk verplichte) loon- en prijsbijstelling op begrotingsartikel 16 (Onderzoek en wetenschapsbeleid). Enerzijds betreft dit de oorspronkelijke loonbijstelling over de regeling Matching Horizon Europe en het Delta Climate Center (DDC) van € 2,9 miljoen in 2025. Hier is voor gekozen omdat 1) het doel van het voorliggende instrument en de matchingsregeling in elkaars

¹ Kamerstuk 29 338, nr. 291

verlengde liggen, en 2) een loonbijstelling voor het DCC niet nodig is vanwege een vast afgesproken subsidiebedrag. Anderzijds betreft het € 10,6 miljoen vanuit de prijsbijstelling over de OCW begroting in 2025. Dit telt op tot totaal € 13,5 miljoen in 2025. De daaropvolgende jaren is de bijdrage tussen de € 2,6 tot € 3,0 miljoen tot en met 2029. Het gaat dus om een meerjarige bijdrage aan NWO, omdat de beurzen die NWO zal toekennen een looptijd van enkele jaren zullen hebben.

Ik ben blij dat NWO heeft besloten om dit bedrag te verdubbelen. Dit betekent dat er een totaalbudget van € 50 miljoen beschikbaar is bij NWO voor het instrument. De verwachting is dat hiermee zo'n 50 topwetenschappers kunnen worden aangetrokken.

Vanuit het instrument, dat van NWO de naam «*Tulip Fund*» heeft gekregen, worden wetenschappers van bovengemiddeld niveau gefinancierd die thans in het buitenland werkzaam zijn. Met het oog op de versterking van zowel het Nederlandse als het Europese concurrentievermogen, richt het instrument zich op topwetenschappers die werkzaam zijn buiten de Europese Unie. Met de middelen kunnen de aanstelling en eventuele materialen en/of een uitbreiding van de onderzoeksgroep van de betreffende wetenschapper worden gefinancierd. Voor elke Nederlandse kennisinstelling die standaard kan indienen bij NWO komt er een vast aantal posities beschikbaar. De kennisinstellingen dienen een voordracht in bij NWO. Er is gekozen voor deze opzet omdat instellingen zelf het beste kunnen inschatten waar de kansen liggen, omdat dit zorgt voor lage uitvoeringslasten en omdat individuele competitie zo vermeden wordt. NWO laat de voordracht vervolgens door een onafhankelijke commissie toetsen op kwaliteit en relevantie.

Ik ben ervan overtuigd dat met het totale budget en de vormgeving een slagkrachtig en effectief instrument ontstaat dat ervoor zorgt dat topwetenschappers voor Nederlandse kennisinstellingen zullen kiezen. NWO geeft aan in de tweede helft van juli de subsidiebrochure te kunnen publiceren en de call te kunnen openstellen. Daarin zullen nadere details bekend worden gemaakt.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
E.E.W. Bruins